

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjeništvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankliranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtak. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Ciani pov. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. tek. rač. 11.197. Telefon 3112.

Naše podrobne zahteve glede vladnega projekta šolskega zakona.

Tudi osnovnošolsko učiteljstvo se pritožuje o nevdržnosti materialnega položaja učiteljstva. — Zahteve po posebnih dokladah k plači.

(Sprejete na seji širjega sosveta Pov. UJU — Ljubljana na Zidanem mostu dne 8. decembra 1928.)

Ker smo postavljeni pred izvršeno dejstvo in se moramo omejiti le na najnujnejše predloge za spremembo vladnega projekta šolskega zakona, se sklicujemo na predloge, ki jih je v tem pogledu izdelala anketa poverjenišva UJU — Ljubljana leta 1927. in ki veljajo v največ primerih še danes.

Iz predlogov še posebej podčrtavamo v izvlečku sledeče najnujnejše zahteve:

Solska obveznost.

Določbe člena 9. in 10. glede šolske obveznosti so za nas absolutno nesprejemljive in so se napram prejšnjim projektom še poslabšale, ker ne vsebujejo nobenih diferencialnih določb v glavnem delu projekta za pokrajine z razvitejšim šolstvom in ker je odpadla v glavnem delu zakona določba, da ostane osemletna šolska obveznost tam, kjer je že izvedena, neokrnjena. Naši predlogi in protesti se miso ni malo upoštevali in tako prihajamo ponovno do zaključka, da se vprašanje šolske obveznosti ne da s splošno, za vso državo veljavno zakonsko določbo drugače kot okvirno rešiti in so specialne določbe za njegovo stvarno ureditev v posameznih delih države neobhodno potrebne.

Za slovensko šolstvo imajo določbe tega zakona lahko katastrofalne posledice. Kot skrajno reakcionarno za naše razmere moramo označiti določbo, ki dopušča stalno omejitve rednega pouka na prva štiri šolska leta. Naperjena je naravnost proti kulturnemu dvigu širokih plasti kmetijskega ljudstva, ker za mesta se ta določba ne bi nikjer uveljavila.

Odklanjamo tkzv. skrčeni pouk kot ničvreden surogat rednega pouka, zahtevamo izenačenje šolske obveznosti za vso Slovenijo vsaj v izmeri, kakor obstoja v mariborski oblasti. Ako že ne korakamo naprej, vsaj ne moremo dopustiti, da bi korakali nazaj.

Materialne zahteve učiteljstva.

Opozorjamo z vsem povdankom, da službeni prejemki po uradniškem zakonu absolutno ne zadoščajo in daleko ne dosežajo eksistenčnega minimuma. Narodna skupščina je to uvidela, ko je uradnikom I. kategorije, ki dosežajo znatno višjo plačo kot učitelji, v zakonu o sednikih priznala poleg plače po uradniškem zakonu posebne doklade. Isto predvideva zakonski projekt v srednjih šolah za profesorje.

Z vsem pravom zahtevamo enake doklade tudi zase, da se učitelju — zlasti onemu z družino — ne bo treba pehati za drugimi dohodki ali pa živeti v pomanjkanju, ampak da se bo mogel z vsmo posvetiti zgolj svojemu poklicnemu delu. Sedanje naše gmotno stanje je nevdržno.

Stanovanje za učiteljstvo.

Vprašanje primerne stanovanja in z njim združeno vprašanje primerne prehrane, je eno izmed najgloblje v naše in šolsko življenje segajočih vprašanj in zahteva že iz službenih razlogov samih nujne rešitve. Uvidevamo, da bi gradnja brezplačnih stanovanj za marsikatero občino pomenilo ogromno breme, zato učiteljstvo tudi brezpogojno ne zahteva brezplačnosti stanovanj, ker isto že

sedaj spričo odtegljajev za stanovanje po čl. 39. urad. zakona ne obstoja. Te odtegljaje smatramo kot očitno krivico občinam, ker se državna blagajna okorišča na njih račun, katero krivico je treba z zakonom odpraviti. Odtegljaji po čl. 39. urad. zakona naj se stekajo v blagajno šolske občine in ji naj služijo za amortizacijo kapitala, izdanega za gradnjo učiteljskih stanovanj. Pač pa gre šolskim upraviteljem za upravljanje šolske imovine brezplačno stanovanje in se jim ta pravica pri nas ni nikdar odrekala ter se jim naj tudi v zakonu zagotovi.

Okrajni šolski odbori.

Da se nekoliko zajezi birokratizem kot nujna posledica centralistično urejenega šolstva, in pride ljudstvo in učiteljstvo v večji meri v šolski upravi do besede, naj se ustanovijo poleg oblastnih in krajevnih šolskih odborov tudi okrajni ali sreski šolski odbori, ki bi pravilno organizirani, lahko postali inicijativni faktor v šolskem življenju.

Skrb za kmetijsko in gospodinsko nadaljevalno šolstvo.

V zakonu ni nikake odredbe glede snovanja, vzdrževanja in ustroja nadaljevalnih šol poklicno vzgojnega značaja, kakor kmetijske, gospodinske itd. in naj bi se projekt v tem pogledu izpopolnil.

Organizacija šolskih občin.

Določbe glede organizacije šolskih občin so nepopolno označene in se ne ozirajo na šolske občine, ki obstoja iz več političnih občin. (Čl. 18.)

Šolstvo v industrijskih krajih.

Po dosedanjih naših zakonih imajo industrijska podjetja gotove obveznosti napram šolski občini glede vzdrževanja, gradnje in razširjenja šol. Vladni projekt takih obveznosti ne predvideva. — v škodo šoli in občini.

Učni načrti.

Podrobni učni načrti za vso državo so stvarno nemogoči in pedagoško nesmiselni. (Čl. 39.)

Verski pouk.

Glede verskega pouka naj ostane prejšnja formulacija dr. Čajkovčevega projekta (čl. 50.), po kateri bi katehetje pri nas tudi nadalje poučevali verouk. S tem bi odpadel čl. 186. prehodnih določb novega projekta. (Čl. 45.)

Maksimalno število otrok v enem razredu.

Maksimalno število otrok v razredu brez oddelkov naj bo 50, z oddelki pa 40. (Čl. 48.)

Šolske zamude in kazni.

Oredbe o šolskih zamudah so nepopolne in bi jih bilo treba izpopolniti vsaj na osnovi izkušenj, ki so se pokazale pri izvajanju Uredbe o krajevnih in oblastnih šolskih odborih. Kazni so pretirane, osobito glede materialne odgovornosti s strani predsednika. (Čl. 64., 65. in 66.)

Maksimalno število učnih ur za učitelja.

Število učnih ur na posameznega učitelja je treba splošno maksimirati (na 24) in ne ga določati po razredih. (Čl. 83.) Ker so imeli

šolski upravitelji že po sedanjih zakonih manjše število obveznih ur, zahtevamo, da ostane upraviteljem dosedanja ugodnost.

Materijalna odgovornost razrednika za inventar.

Materijalna odgovornost razrednika za inventar je neopravičena in naj se črta ta določba iz projekta. (Čl. 84.)

Poročene učiteljice.

Zapostavljanje učiteljic poročenih z učitelji napram učiteljicam poročenim z neučitelji in neuradniki se je poostrilo še bolj s čl. 99. novega projekta.

Zato zahtevamo: 1. da se z državnimi uradniki poročenim učiteljicam priznajo v tem osnovnošolskem zakonu polne doklade v zmislu čl. 46. čin. zak., tako da ne bodo zapostavljene za učiteljicami, ki niso poročene z državnimi uradniki;

2. da se prizna tudi z učitelji poročenim učiteljicam pravica do odpravnine v zmislu čl. 153. alin. 2. čin. zak. ohranjen pokojnina če jo doseže — in to brez vsake klavzule o samovzdrževanju.

Uvrstitev učiteljev gluho-nemnic itd. ter učiteljice gospodinskih šol.

Učiteljstvo gluho-nemnic stavi zahtevo, da se uvrsti enako kot absolventi viš. ped. šol, s 30% dodatkom za učiteljstvo, 20% za ravnatelj ter 30% letno službeno dobo.

Učiteljice gospodinskih šol z državnim strokovnim izpitom za meščanske gospodinske šole zahtevajo uvrstitev po čl. 7. čin. zak.

Zdravljenje v bolnicah.

Za zdravljenje v bolnicah zahtevamo drugi razred.

Kontraktualno učiteljstvo.

Iz tuje države prevzetim učiteljem, ki so bili tam iz nacionalnih ozirov odpuščeni in so po materinem jeziku Srbi, Hrvati ali Slovenci, ako se prijavijo za državljanstvo SHS, naj se v napredovanje in penzijo vstejejo vsa službena leta, ki so jih imeli v tuji državi ter doba od njihovega odpusta do vstopa v državno službo, ako so se takoj po odpustu prijavili za državljanstvo SHS in za sprejem v državno službo kot kontraktualni uslužbenci. Za dobo odpusta do vstopa v državno službo naj se jim priznajo tudi službeni prejemki.

Volitev zastopnikov učiteljstva.

Odločno zahtevamo, da zastopniki učiteljstva ne pridejo v šolske korporacije po položaju, temveč potom izvolitve od učiteljskega, kakor je to predvideno za učiteljice. V obče moramo zahtevati, da se načelo de-

mokracičnosti upošteva v večji meri nego je to v zakonskem projektu predvideno ter da se ne pospešuje umetno birokratizacija šolske uprave.

Kadrski rok.

Zaščita službenega mesta ob priliki vrtnitve oziroma odsluženja kadrskega roka je premalo predvidena. Učitelji, ki morajo zadostiti vojaški obveznosti, so itak že zapostavljeni za učiteljicami in vojaške službe oproščeni učitelji, ker ne prejemajo v tem času ne plače in izgube tudi službena leta za napredovanje in pokojnino. Iz tega ozira jim je zasigurat vsaj službeno mesto in zopetni sprejem v državno službo v večjem obsegu, kakor to predvideva čl. 116. projekta.

Upraviteljska funkcijska doklada.

Upraviteljska funkcijska doklada, predvidena v čl. 129. projekta je odločno premala in zahtevamo najmanj 300 Din mesečno do 3 razredov ali oddelkov in po 50 Din za vsak nadaljni razred ali oddelk. Doklada naj bo všteta v penzijo in naj se oprostitev razrednega pouka izvrši pri 10 razredih oziroma oddelkih.

Sreski šolski nadzorniki.

Za sreskega šolskega nadzornika naj pridejo predvsem v poštev aktivni osnovnošolski praktiki. Niti teoretični študij na višji ped. šoli, niti nadzorniški izpit ne moreta usposobiti dobrega nadzornika.

Nadzorniška doklada mora znašati z ozirom na važnost položaja in odgovornost mesta najmanj 1000 Din mesečno in je 20% dodatke po projektu odločno nezadosten. Enako, kakor upraviteljsko funkcijsko doklado, je treba tudi to doklado vračunati v penzijo. (Čl. 133.)

Oblastni šolski nadzorniki.

Zahtevamo, da se jemljejo oblastni šolski nadzorniki načeloma le iz vrst sreskih šolskih nadzornikov, ki imajo najmanj 5 let nadzorniške prakse. Z ozirom na važnost in odgovornost položaja naj se jim odmeri najmanj doklado v izmeri 1500 Din mesečno, ki je vračunljiva v penzijo. (Čl. 138. in 140.)

Podčrtavamo, da so to le nekatere najnujnejše zahteve in predlogi iz spomenice Pov. UJU, ki jo je izdelala anketa Pov. UJU — Ljubljana leta 1927. k tedanjemu projektu osnovnošolskega zakona in te zahteve v interesu dobrega osnovnega šolstva ponovno podčrtavamo poleg drugih podrobnih zahtev, ki jih je Pov. UJU — Ljubljana predložilo merodajnim faktorjem k sedanjemu projektu osnovnošolskega zakona.

Potek seje širjega sosveta na Zidanem mostu.

Ustanovitev Učiteljske gospodarske poslovalnice. — Izjava absolventov višje pedagoške šole.

Poverjenikov nagovor.

Važna organizacijska, kakor stanovsko politična vprašanja so pospešila sklicanje današnje seje širjega sosveta.

Potrebno je, da slišite poročilo o našem organizacijskem delu, pa tudi o gospodarskem stanju poverjenišva, da ne bo potreba nepoklicanim razburjati našega članstva z neosnovanimi poročili.

Intenzivno je delovanje naših društev in poverjenišva v idejni smeri. Čaka pa nas sedaj važna naloga, da damo organizaciji krepko gospodarsko oporo. Treba nam je ustanove, ki bo okrepila gospodarsko moč organizacije, predprla naše domove in po možnosti razbremenila naše članstvo.

poljski, vmes jih je zadovoljivo ilustriral J. Vokač, tiskali in založili sta jih pa dvoimena učiteljski organizaciji. Celotna knjižica je torej književni in industrijski produkt učiteljstva in kot taka še posebej — naša.

Knjiga naj le roma po Sloveniji kot tolažnik bogatega prekmurskega narodnega blaga, ki ni domačinom morda mrtev kapital, marveč — duševno obličje panonskega Slovence tam onstran Mure... — Až. —

Računalo za abecedarje.

Kakor je potrebno nazorilo za roko učenca pri čitanju, prav tako moramo priznati isto nujnost pri računanju.

Ekperimentalna psihologija nas uči, da je zraven vizuelnega in akustičnega še posebne važnosti motorično sprejemanje učnega procesa. Vsak učenec naj ima zmiraj pri roki števe predmete: paličice, kroglice, ploščice za štetje in ponazorovanje množine, oziroma računске operacije. kajti: nazornost je trdni temelj računске stavbe.

V računalu iz Fromove stavnice so praktično združena sredstva, ki izvrstno služijo nazornosti v mnogih variacijah. Računilo obsega:

1. Računski stroj z 20 kroglicami, ki so nanizane v naravni vrsti na jekleni paličici. Desetiški vrsti sta raznobarvni; premer kroglic 1 cm!

2. 20 dvobarvnih paličic za štetje in zastavljanje obrazcev števk in črk.

Z njimi pa tudi smotreno spremljamo nazorni nauk s polaganjem raznih življenjskih oblik. Primer: štiri enako dolge paličice. Ponazorovanje: vodoravna, navpična, poševna, vzporedna lega. Življenjske oblike: okvir, stolec. Obrazec številke štiri. Ornamenti iz enakostranskih štiri- in poševnokotov. Položne oblike se naj tudi rišejo! Polaganje pa se vrši a) po naravi, b) po posnetkih predloženega oziroma predrisanega, c) po navodilu učitelja (spominski diktat!), č) po domišljiji učenca, katerega individualnost se mora upoštevati.

Takšno delo ni nezmiselno igrakanje, temveč se z omenjenimi vajami spomska moč učenca oživlja, gineče predstave se vračajo z novo svežostjo in v novi zvezi, domišljij malčkov je odprto novo polje delavnosti. To delo je nadalje neprecenljiva predvaja risanja in pisanja, ker je izvrstno sredstvo za pojmovanje prostora, za vezbanje očesnega merila in ročne spretnosti.

3. V isto svrhu je na razpolago 60 raznobarvnih, primerno velikih in debelih ploščic iz kartona za polaganje v tehele geometričnih oblikah: kvadrati, trikotni, krožnice; v sestavi: pravci, poševnos mnogokotniki in trapeci.

Znano je, da so barvne ploščice jako priljubljeni predmeti za stavljenje. Spreminjajo jih s polaganjem v kaleidoskop pestrih ornamentov (rozete, mozaike, tračne orna-

LISTEK.

Narodne pravljice iz Prekmurja.

(Priredila Kontler in Kompoljski, ilustriral J. Vokač, II. zvezek, Maribor 1928, založil »Učiteljski dom«.)

Tam onstran Mure... leži ona pokrajina, ki se je izogiba znaten del slovenskega izobraženstva. Vsakdo, ki ga vrže po pravici ali krivici tjakaj trda življenska usoda, prihaja v Prekmurje z različnimi predsodki in naziranj, ki krožijo izven njenih meja na vseh koncih in krajih.

Prav nič se ne smemo čuditi tem dejstvom, če samo pomislimo, da se počuti pravzaprav vsak človek nesrečnega na najboljšem kraju vselej takrat, če se ni zatopil v vseobsegajočo ljudsko dušo tistega kraja, da bi našel njeno skrito bolelost in tiho radost. In če smo v Prekmurju iskali morda vse drugo razen čistega in resničnega obraza njihove ljudske duše... no — potem je neizogibno posledično izoblikovanje doživetega spoznanja v — notranje nezadovoljstvo.

V prekmurškem narodu je ostalo še največ njegove originalnosti: ljudskega značaja, naravnega življenja, nabožnega občutja in domačega narečja... Sodobni slovenski Prekmurec je še vedno veren potomec nekdanjega

— panonskega Slovence. In če mu prideš s to zavestjo nasproti, zadobiš njegovo prijateljstvo ob prvem spoznanju in odkritosrčnem razgovoru...

Pred menoj leži zbirka narodnih pravljic iz Prekmurja, in sicer v lično vezani knjižici s prekro sto strani.

Knjiga vsebuje devetnajst domačih ljudskih pravljic, izmed katerih se poedini pravljici motivi ponavljajo v raznih varijantah tudi v našem pripovednem slovstvu, sicer pa so večinoma vsem pravljicam skupni njihovi — osnovni elementi. Nadalje se pravljicam pozna njihova — izvornost, ki jih dobro loči od nekaterih — umetnih pravljic iz domače in tuje mladinske književnosti. Poedini stavki v tej knjigi niso dolgovezni in razvlečeni... temveč so s svojimi stavki vred je drnati in tako zaokroženi, da dopuščajo naravni človeški misli potrebno širino in globino. Rekel bi, da je po ideji najmočnejši sestavek pravljica »Račke, mravlje in čebelice«, ki kaže neko naravno razmerje med živalmi in ljudmi. Ne vem pa razloga, zakaj ni ostal kak primeren sestavek tiskan v domačem prekmurškem narečju, torej v tisti obliki, ki živi med preprostim ljudstvom po vaseh in belih domovih.

S pomočjo prirediteljev je pravljice na trgala liki spomladne zvončke na trati pred vsem šolska mladina, za tisk sta jih izbrala in primerno uredila Kontler in Kom-

Po sklepu celjske skupščine, predlagamo današnji seji širjega sosveta »Pravila učiteljske gospodarske poslovalnice«, ki naj bo temelj naši gospodarski moči.

Z radostjo je učiteljstvo pozdravilo ustanovitev višjih pedagoških šol. Pričakovali smo, da so te šole prvi korak k uresničenju naših teženj po višji izobrazbi. Mesto, da bi postali slušatelji višje pedagoške šole naši sodelavci na polju osnovnošolske prosvete, naj se izločijo iz naših vrst in postanejo profesorji in kratkoma naši nadzorniki.

Po vsem tem kar vidimo in doživljamo, moramo ugotoviti, da smo se glede pomena višje pedagoške šole za dvig osnovnega šolstva in njegovega učiteljstva motili.

Narodni skupščini je predložila vlada zakon o narodnih šolah. Učiteljstvo čuti potrebo šolskega zakona, ni pa v mali skrbi, če bo novi šolski zakon pripomogel dvigu in razvoju naše šole. Naša naloga je, da danes ponovno povdarimo naše stališče.

Stremljenje slovenskega učiteljstva udružena v UJU je bilo in je še danes, ustvariti močno stanovsko organizacijo. Za doseg tega idealov je storilo vse, kar je bilo v njegovi moči. Predvsem smo skrbeli, da ojačimo lastne vrste doma, da združimo vse v njenem okvirju. Nismo zamudili nobene prilike, da ne bi podpirali enakih stremljenj tovarišev sosednjih pokrajin. Zavedamo se, da morejo ustvariti močno centralno silo le dobro organizirane in delovne edinice. Skrbimo, da najdemo bazo, na kateri se bomo lahko vsi iskreno združili v moč, ki nam bo priborila boljšo bodočnost.

Pozdravljam zastopnika UJU, tovariša predsednika Vl. K. Petroviča, tovariša poverjenika B. Skaviča iz Zagreba, našega starega sodelavca tov. A. Gnusa in tovariše predsednike naših sreskih društev ter člane ožjega sosveta. Otvarjam sejo širjega sosveta in prosim tajnika tov. Kobala, da poda svoje poročilo.

Tajniško poročilo.

Po sklepu pokrajinske skupščine mora imeti vsako društvo na leto najmanj 10 sestankov, in sicer 5 društvenih zborovanj in 5 sestankov po kroških. Le ona društva, ki imajo obsežen teritorij in slabe komunikacije, lahko zborujejo samo trikrat na leto; zato pa morajo imeti 7 kroških sestankov.

Od 32 društev so do seje širjega sosveta zborovala vsa društva po enkrat, 10 pa po dvakrat. Organizacija šteje 2830 članov. Po mnogih društvi je včlanjeno s posameznimi redkimi izjemami vse učiteljstvo Društva njih zborovanj se je udeleževalo 67% članstva. Udeležba manjših društev je procentualno številnejša nego je ona večjih.

Iz poročil je razvidno, da obravnavajo društva intenzivno naš materialni in pravni položaj; prav pogosto so pa tudi teme pedagoškega značaja.

Ožji sosvet je imel doslej 2 seje. Prva se je vršila v Murski Soboti. Sklepe je objavil »Učit. Tovariš«. Širji sosvet je zboroval prvič v letošnjem šolskem letu na Zidanem mostu.

Osrednji izobraževalni odsek vodi samoizobraževalno akcijo. Šteje 120 krožkov. V počitnicah je priredil II. izobraževalni tečaj. Na njem se je dosegel sporazum med dvema v nazorih divergentnima skupinama. V duhu tega sporazuma je urejevan letošnji »Popotnik«.

Šolskopravni odsek rešuje vse predloge in stavljen vprašanja materialnega in pravnega značaja.

Odsek za kmetijsko in gospodinjstvo nadaljevalno šolstvo skrbi, da se razvija to šolstvo v zaželjeni smeri. Priredil je 8 tečajev s približno 300 udeleženci, ne vstevši razne vedneve ankete in sestanke.

Odsek za izvenšolsko delo učitelje je skušal izvesti propagando za snovanje deskliških krožkov ter sklenil letos pospešiti akcijo z osebno agitacijo.

Odsek za obrtnonadaljevalno šolstvo je sodeloval pri sestavi pravilnika za te šole in izvršil razne intervencije. Svoj program bo šele začel intenzivneje izvajati.

Odsek za kontraktualce je skrbel za učiteljstvo, ki je moralo oditi iz Primorja. Stavil je spomenico, ki jo je poverjeništvu

mente), učenci igraje spoznavajo temeljne geometrične like. Zbujanje misla za ornamentiranje in vzgoja barvnega čutila!

3. Tudi številčnica ure se mnogostransko uporablja.

Dognano je, da imajo vsi učenci živahno zanimanje za vsako delo s tem učilom. Samo delavnost, katero še podžiga medsebojno tekmovanje, jih vodi k zaupanju v lastno moč — k samostojnosti. Otroci delajo z veseljem in ljubeznijo — ni čudo, da so tudi uspehi temu primerni. Cena učilu 8 Din komad.

Z ozirom na oceno Mazovih računal po g. A. Lenarčiču, prof. moškega učiteljskega, ki je mnenja, da je isto praktičneje nego sprejeto popisano, pojasnim, da je računalo iz Promove stavnice namenjeno predvsem elementarnemu razredu, v katerem se računa le v številnem obsegu do 20. V prvem šolskem letu bi bila torej uvedba M. stokratnega računala že celo nepotrebna. Sicer pa se gotovo strinja večina šolskih praktikov s kritiko g. A. Osterca, ki svari pred splošno uvedbo M. računala, ker pospešuje to učilo mehanizem, ki je smrt razumnega računanja.

V isti oceni je obglavljeno tudi rusko računalo. Mišljenja sem, da je M. računalo poslabšana izdaja ruskega.

Pri uvedbi učil pa je še zmiraj v veljavi načelo, da je za deco — tudi za »balkansko« — najboljšo še komaj dovolj dobro.

From V., š. u.

predložilo na merodajno mesto. Sedaj je ustanovil sklad za kontraktualce.

Odbor »Mladinske Matice« pripravlja publikacije za bodoče leto in zbira naročnike. Ako bo naraslo število naročnikov na 15.000, bo odbor izdal 4 knjižice in bo začel poleg rednih publikacij izdajati tudi izredne, da izpolni vrzel v naši mladinski literaturi.

Gospodarski svet si je stavil nalogo skrbeti za gospodarsko fundiranje organizacij in skrbeti za boljše uspevanje gospodarskih ustanov. Sestavil je pravila »Učiteljske gospodarske poslovalnice«, katere član mora biti vsak organizirane.

Ostala vprašanja. Poverjeništvu je razpravljalo o projektu zakona o narodnih šolah, o učiteljski šolski izobrazbi, o višji pedagoški šoli, o premeščanju in nameščanju učiteljstva po členu 71. ter o ureditvi celotne organizacije. Imelo je sestanek z zastopniki profesorskega društva v svrhu gojitve skupnih odnošajev. Po svojih funkcijah se je udeleževalo zborovanj okrajnih učiteljskih društev, posredovalo pri prosvetni upravi v mnogih organizacijskih in osebnih zadevah.

O tajniškem poročilu se je razvila res stvarna debata. Radi preglednosti je dal tov. poverjenik v debato posamezne točke tajniškega poročila.

K poročilu o O. I. O.

je podal tov. Vranc še kratko poročilo o poteku letošnjega samoizobraževalnega tečaja, in je v njem povdaril predvsem dve kontrastni tezi, radi katerih se je vršila že na prvem tečaju ostra debata in to: Potom nove družbe k novi vzgoji — ter potom nove vzgoje k boljši družbi. Prva teza predstavlja revolucijsko, a druga evolucijsko pedagoško smer. Na drugem tečaju je bila sprejeta druga teza. Ker uvidevamo vsi potrebo samoizobrazbe, priporočam nadaljevanje te akcije v smislu navodil drugega samoizobraževalnega tečaja. K tej točki sta govorila še tov. Volavšek in Mlekuž.

Pri debati

o poročilu šolskopravnega odseka

je bila iznešena le točka glede odtegljajev za upraviteljska stanovanja. Na vprašanje tov. Volavška pojasni to zadevo tov. Hren. Nekoliko delj je trajal

razgovor o nadaljevalnem šolstvu.

Iznešeno je bilo predvsem hvalevredno delo, da skrbita mariborski in ljubljanski oblastni odbor za to, da se začne v Sloveniji z ustanavljanjem in širjenjem kmetijsko nadaljevalnih šol. Oba oblastna odbora delata v soglasju z našo organizacijo. Če se zgodi kaka taktična napaka je to pripisati le nepoznanju razmer. — O tej točki so govorili tov. Dobršek, Mencin, Musek, Štravs in Volavšek.

O »Mladinski Matici«

poda kratko poročilo tov. Ribič in povdari, da je sklenil odsek izdati pobež Kresnic, izvršne slovenske povesti in knjižice o radiju, še knjižico o gospodinjstvu, a to seveda pod pogojem, če bo letos naraslo število naročnikov na 15.000, kar pa upa, da ne bo težko, ker je rok za nabiranje članov letos veliko daljši, nego lansko leto. V debato so posegli tov. Macarol, Mavrič, Skulj in Grum.

Nato se je vršila debata

o premeščanju oziroma namestitvah po § 71., nakar je bilo sprejeto v zadnjem »Učit. Tov.« objavljeno stališče.

Ker je

z ozirom na odtegljaje za nabavljalne zadruge izstopilo Celjsko učiteljsko društvo iz Zveze državnih nameščencev, se je razvil tudi o tem vprašanju razgovor in so k temu podali svoja mnenja tov. Volavšek, Šestan, Hočevar, Dobršek in Berce.

O vprašnju sodelovanja naše organizacije s profesorji

so razpravljali tov. Skulj, Žagar, Volavšek, Mavrič, Skala in Dimnik ter je bilo na podlagi debate sprejeto stališče, ki smo ga že objavili.

S tem je bila debata o tajniškem poročilu zaključena in poročilo v celoti sprejeto.

Blagajniško poročilo.

Glavni blagajnik Rado Grum poda nato informativno poročilo o delovanju posameznih društev nasproti glavni upravi in naševa društva, ki so še na dolgu. Iz njegovega poročila vidimo, da dolgujejo društva glavni blagajni 74.285 Din. Omenja tudi neredno poslovanje nekaterih društev, ki še do danes niso poslala članskih seznamov. Takih društev je 10, in ravno ta društva ovirajo redno in točno poslovanje glavne uprave. Velika nerednost je tudi v pošiljanju mesečnih prijav, ki so pravzaprav baza vsemu vknjiževanju in obračunavanju. Mesečno prijavo mora poslati vsako društvo začetkom vsakega meseca. A danes imamo še 5 društev (Gornji grad, Kozje, Dol. Lendava, Marnberg, Sv. Lenart), ki niso poslala sploh nobene prijave. Te nerednosti bo treba odpraviti, ker drugače ne bomo prišli nikdar do pravega reda. Blagajnik, ponovno povdarja, da naj vsa učiteljska društva delajo na to, da se bo članarina plačevala vedno vnaprej. Na ta način se izogemo neredu in vseh mogočih dolgov, terjatev, opominov itd.

V svojem poročilu omenja dalje, da prispeva za pevski zbor UJU 18 društev, in apelira na ostala, da tudi ona žrtvujejo mali dinar za naš zbor, ki si je nadel veliko kulturno nalogo in potrebuje neobhodno materialne pomoči.

Dalje poroča o finančnem stanju poverjeništvu. Predvsem omenja naše stanovske liste. Iz poročila in iz navedenih števil po-

snamemo, da so pasiva popolnoma krita z aktivni in ako bodo društva plačala dolžno članarino, bo ves dolg glavne uprave krit. Da se torej tega dolga iznebimo, zavisí le od rednega in točnega poslovanja društev. Blagajniško poročilo vzamejo navzoči z odobravanjem na znanje.

O blagajniškem poročilu se je razvila precej dolga, a stvarna debata. Predvsem se je debatiralo o obveznosti za vse prispevke, ki jih je sprejela skupščina. Kritiziralo se je nediscipliniranost nekaterih društev, ki se nočejo pokoriti večinskim sklepom skupščine. Med te spada tudi

sklep glede prispevka za pevski zbor.

Ako hočemo imeti trdno organizacijo, morajo biti vsa društva disciplinirana. Na podlagi debate, ki so se je udeležili tov. Šestan, Dobršek, Volavšek, Skulj, Lulik, Arrigler, Ljubič, Skala Hren in Mlekuž, je bil iznešen sledeči predlog:

Vse organizacijske dajatve so obvezne za vsa učiteljska društva UJU pov. Ljubljana.

Proti temu predlogu sta glasovala samo zastopnika dveh društev in to Celjskega in Slovenjgraškega.

Ker je v neposredni zvezi z gornjim vprašanjem tudi

vprašanje enkratnega prispevka 5 Din za Dijaški dom v Beogradu,

se je večina izrekla za to, da so društva v smislu sklepa pokrajinske skupščine ta enkratni prispevek dolžna plačati.

»Učiteljski Tovariš«.

Ker je tov. blagajnik omenjal v svojem poročilu tudi stanovske liste, se je pri debati o poročilu govorilo tudi o »Učiteljskem Tovarišu« in to predvsem z ozirom na predlog Radovljiskega učiteljskega društva, naj bi se postavil za urednika našega stanovskega glasila lajk. Konstatiralo se je, da je to nemože z ozirom na proračun, ker bi tak urednik stal mnogo preveč in so še drugi tehtni pomisleki proti temu.

Nekateri tovariši so bili mnenja, da ni list zadosti borben, drugi pa so zopet povdarjali, da le društva niso borbeni in so odrekla.

Tov. Dimnik, urednik »Učit. Tov.« je povdaril, da je objavil v stanovskem glasilu vse, kar so mu poslala društva v objavo. Slučajev, ki jih društva ne javijo, ne more objaviti, ker zanje ne ve. Čne deske se ne brani, a oni, ki se pritožujejo, naj preskrbe točne podatke, za katere prevzamejo tudi odgovornost. Žalostno je, da sklepajo društva resolucije brez konkretnih slučajev, na katere bi se lahko opirala. Neko garancijo mora imeti urednik tudi s strani dopisnikov in od društev. Ker ni odklonil nobenega članka in ne dopisa, zato odklanja očitke glede premale borbenosti. Debate so se udeležili tov. Volavšek, Žagar, Dimnik, Hren, Šestan in Skulj.

Ob koncu debate je bila izrečena tov. uredniku zaupnica.

»Popotnik«.

Tov. Grum poroča o dopisu uredniškega odbora »Popotnika«, v katerem zahteva isti, da se zviša sodelniški honorar na 500 Din za tiskovno polo in to z ozirom na to, da se pridobi »Popotniku« dobrih sodelniških strokovnjakov in se s tem revijo dvigne. — Ker pa stane že izdajanje lista v borgis tisku 5000 Din več kot dosedaj, je po njegovem mnenju z ozirom na preobremenitev proračuna nemogoče ustreči tej zahtevi.

Tekom debate je bilo govora tudi o pogodbi z Učiteljsko tiskarno in o možnosti znižanja tiskarskih stroškov.

Debatirali so tov. Grum, Vranc, Dobršek, Hren, Skulj, Žagar, Ribič, Dimnik in Hočevar.

Tov. Hren je podpiral Vrančev predlog za zvišanje honorarja sodelnikom pod pogojem, da vsa upraviteljsva obvezno naroče »Popotnik« za šolo in se tako zviša naklada vsaj za 200 izvodov, s čimer bi se kril po- višek.

Debata je bila zaključena s soglasnim sprejetjem sledečega predloga:

Prizna se letni izdatek 5000 Din za tiskanje »Popotnika« v borgis tisku, a sodelniški honorar se zviša od 300 na 400 Din za tiskovno polo.

Naše stališče napram višji pedagoški šoli,

in pa tudi naše programatične zahteve glede učiteljske šolske izobrazbe, je bilo objavljeno v prejšnji številki »Učit. Tovariša«, vendar naj navedem tu nekaj podrobnosti iz razprave o tej zadevi.

Takoj po referatu tov. Mencina o gornji zadevi, je podal tov. Šilih, ki je prisostvoval seji kot gost, naslednjo izjavo.

Izjava absolutentov višje pedagoške šole.

Diplomirani absolutenti višje pedagoške šole v Zagrebu izjavljamo:

1. Soglašamo z zahtevo učiteljstva, da se mora reformirati učiteljska izobrazba na ta način, da mora vsak bodoči učitelj dovršiti splošno srednjo šolo in se strokovno izobraziti na posebni pedagoški visoki šoli.

2. Dokler pa obstajajo učiteljska v današnji obliki, stojimo na stališču, da smo mi prvenstveno usposobljeni za nastavnike teh šol. Povdarjamo, da naša izobrazba v strokovnih predmetih prav nič ne zaostaja za fakultetsko, medtem ko je naša pedagoško-didaktična izobrazba mnogo globlja in temeljitejša.

3. Ogorčeno obsojamo akcijo prof. društva, sekcija Ljubljana, ki nam hoče onemogočiti delo za naš bodoči učiteljski naraščaj ter s tem odvzeti učiteljstvu možnost slehernega vpliva na lastni naraščaj. Odklanjamo

Proti kaslju

hripavosti, katarju pomagajo sigurno Kaiser-Jeve prsne karamele

V lekarnah, drog. in kjer so vidni plakati.

očitke izpodrivanj in obsojamo vse poizkuse omalovaževanja diplomiranih slušateljev višje pedagoške šole pred slovensko javnostjo.

O stvari je govoril tudi tov. Skavič, poverjenik iz Zagreba, ki je povdarjal predvsem potrebo, da morajo osnovno in meščanskošolski učitelji imeti isti študij. Povdarja, da prevladuje danes mnenje, naj bi se učiteljstvo izobrazevalo po končani srednji šoli v posebnih pedagoških akademijah. Primerja filozofsko fakulteto in višjo ped. šolo. Prva je stara ustanova in se ne da prilagoditi učiteljski izobrazbi. Druga pa zopet ne odgovarja, ker se predavajo na njej razni predmeti, a metodiko vseh predava le eden. Vsak posamezen predavatelj bi moral predavati tudi metodo svojega predmeta.

Med debato je povdaril tov. Šilih še posebej, da so tudi absolutenti višje ped. šole proti obstoju učiteljske in da se bodo borili z nami za izobrazbo učiteljstva na pedagoških oddelkih univerz.

Debata je bila zaključena po prečitanem stališču celjskega društva, ki se odločno zavzema za fakultetsko izobrazbo ljudskošolskega učiteljstva in odklanja višje ped. šole. Radi obširnosti te izjave ne moremo prinesiti v celoti.

Ustanovitev »Učiteljske gospodarske poslovalnice«.

Poleg drugih gospodarskih predlogov je širši sosvet sprejel tudi pravila »Učiteljske gospodarske poslovalnice«. S tem smo začeli izvajati svoj gospodarski program, kateri naj nam ustvari trden materialen temelj za borbenost organizacije.

Pri tej točki so se izvršile nekatere nebitvene izpremembe v projektu pravil Učiteljske gospodarske poslovalnice. Poverjeništvu je bilo pooblašeno, da izvrši v pravih eventualne izpremembe, ki bi jih zahtevale oblasti, nakar so bila pravila v celoti sprejeta.

Stališče ljubljanskega pov. do Izvršnega odbora.

Tov. Kobal je podal kratek historijat celjske resolucije.

O tem vprašanju se je razvila živahna debata iz katere naj navedem nekaj bistvenih zahtev slovenskega učiteljstva: Vodstvo organizacije naj preide na poverjenike oziroma pokrajinske predsednike, ker poverjeniki imajo zaupanje članstva in poznajo njegove težnje. Ne stremimo za razdružitvijo UJU, temveč za njeno ojačenje, ki bo ustvarjeno z zaupanjem v vodstvo in pristopom hrvatskega učiteljstva. Močna organizacija bo ustvarjena le na podlagi pokrajinskih udruženj, ki bodo medsebojno združena na federativni podlagi. Hočemo, da bo učiteljstvo v vsej državi delalo za organizacijo tako kot slovensko.

Tov. Petrovič, predsednik UJU se je takoj po referatu tov. Kobala zglasil k besedi, oporekal, da bi bila v novih pravilih predvidena odprava poverjeništev, vendar če bo večina za to, se bodo sprejela pravila v smislu naše resolucije. Odraka doslednost o naših zahtevah, vendar je mnenja, da je potrebno slišati, kaj bo k vsemu rekla večina.

Zagrebski poverjenik tov. Skavič je govoril proti resoluciji in povdarjal, da je celjska resolucija otežkočila stališče poverjeništvu UJU v Zagrebu in koristila njegovim nasprotnikom med hrvatskim učiteljstvom.

Debate so se udeležili poleg navedenih še tov. Kobal, Ribič, Mencin, Musek, Hočevar, Dobršek, Žagar, Dimnik, Skala in Skulj, ki so vsi povdarjali solidarnost slovenskega učiteljstva v načelnem pogledu in zavračali pomisleke proti celjski resoluciji.

Načelno stališče glede šolskega zakona.

Po tej debati je bilo sprejeto še naše načelno stališče k projektu šolskega zakona in naš odgovor na napade, ki smo ga že objavili, o čemer je poročal tov. Dimnik.

Sprejeti so bili nato še

predlogi posameznih učiteljskih društev.

Ker je bil s tem dnevnim red izčrpan, je bila seja ob 19. uri zaključena.

V. M.

Pletenine lastni izdelki vedno v veliki izbiri. Najmodernejši vzorci. Naročila po meri v najkrajšem času. Velika zaloga nogavic. FR.M.ROZMAN, Ljubljana, Zidovska ul.7.

Splošne vesti.

— Vesele praznike ter srečno in veselo novo leto! — želita uredništvo in uprava »Učiteljskega Tovariša«.

— Prihodnja številka »Učiteljskega Tovariša« izide šele po novem letu, ker je širji svet na predlog blagajnika soglasno sklenil, da prihodnji teden zaradi praznika in iz tehniških razlogov list ne izide.

— Seja predsedstva in poverjenikov UJU v Vinkovcih. Kakor smo že javili v dnevnem redu se je vršila dne 16. t. m. v Vinkovcih seja predsedstva in poverjenikov UJU. Zastopana so bila vsa poverjenišva izvzemši zagrebškega. Navzoči so bili preds. UJU tov. Petrovič, tajnik Milijević, nadalje tov. Milan Popović, tov. Kutlača in Lazarevič. Ljubljansko poverjenišvo so zastopali tov. Andrej Skulj, R. Mencin in Iv. Dimnik. Predsednik UJU tov. Petrovič je v svojem obširnem poročilu podal sliko dela, ki ga je izvršil Izvršni odbor. Dotaknil se je vprašanja org. listov, revizije čin. zak., izplačila različ. Slovanske Učiteljske Zveze, višje ped. šole, Ferj. Sav. Učit., partizanskega premeščanja v Bosni in Hercegovini, amandmanov za fin. zakon, projekta zakona o narodnih šolah. — Razvila se je obširna debata glede poedinih točk, v katero so posegli vsi navzoči zastopniki. Zastopniki ljubljanskega poverjenišva so branili stališče slovenskega učiteljstva, ki je nastopilo proti demagogiji ter za svoje specialne zahteve z ozirom na razvoj svojega šolstva. Pledirali so za okvirni zakon. Po izčrpani debati je bila sprejeta resolucija, ki so jo predlagali člani ljubljanskega poverjenišva, katera zahteva večje ozire na zahteve poedinih pokrajin ter poseben povdarek glede slabega materialnega stanja učiteljstva, ki naj se skuša izboljšati tudi s specialnim zakonom. — Sledila so zanimiva podrobna poročila vseh poverjenikov. Iz teh poročil je bila razvidna slika položaja in teženj učiteljstva v poedinih poverjeništvih. Žal slika ni bila popolna, ker so manjkali zastopniki zagrebškega poverjenišva. — Nato je prišel v obravnavo predlog tov. A. Skale glede razstave, ki naj bi jo priredilo UJU za 10-letnico organizacije. Predlog je bil sprejet, da se priredi razstava leta 1930, do tačas pa naj centrala in vsa poverjenišva izvrše vse priprave. — Obravnavalo se je nadalje razmerje med UJU in Čin. Savezom. Čin. Savez zahteva kot članarino od UJU 12.000 Din. Po daljši debati, in pojasnilih se je napravil sklep, da naj se priporoči poedinim poverjeništvom vstop v pokrajinske čin. organizacije. Poverjenišva naj se na to zedinijo, da na glavni skupščini Čin. Saveza izvolijo enega zastopnika centrale UJU v glavni odbor Čin. Saveza, ker po pravih UJU ne more biti direktno član Čin. Saveza. — Končno je prišla na razpravo celjska resolucija ter ureditev naše organizacije na federativni podlagi. Tov. Petrovič je podal sliko razvoja, menjal sejo širjega sosveta na Zidanem mostu ter očrtal historijat izdelave pravil. Vnela se je obširna debata, v katero so posegli vsi zastopniki. Zastopniki ljubljanskega poverjenišva so odločno zastopali stališče celjske resolucije, so utemeljevali razloge, ki so vodili do tega sklepa ter so branili tezo federativne ureditve organizacije. Predsednik je opozarjal na posledice če bi prišlo do skrajnih konsekvenc in kaj storiti, če ostala poverjenišva ne sprejmejo tega stališča. Zastopniki ljubljanskega poverjenišva so nato skicirala v glavnih linijah podrobno izpeljavo nove organizacijske osnove ter utemeljevali svoje stališče. Končno je bil sprejet sklep, da se dostavi celjska resolucija vsem poverjeništvom s komentarjem ljubljanskega poverjenišva, da se ostala poverjenišva izrečejo o novem osnutku. — Ob sklepu so bile iznešene še nekatere podrobne zahteve poedinih poverjeništev.

— Ocenjenje učiteljstva osnovnih in meščanskih šol. Po dopolnilnih odlokih ministrstva prosvete O. N. br. 34.215 z dne 31. decembra 1926 in O. N. br. 82.741 z dne 9. novembra 1928 se mora glasiti besedilo 1. odstavka § 5. naredbi bivšega poverjenišva za uk in bogočastje o usposobljenostnem ocenjenju učiteljstva na javnih ljudskih in meščanskih šolah v Sloveniji (glej Fr. Finkovo zbirko I., poglavje 49. na str. 52.) odslej takole: § 5. 1. Predpisani redi so: »odlično« (4), »dobro« (3), »zadostno« (2), »nezadostno« (1); za vedenje: »popolnoma pravilno« (4), »pravilno« (3), »manj pravilno« (2), »nepravilno« (1), od katerih velja ocena 1 (ena) za slabo v smislu predpisov uradniškega zakona. Ocena za napredovanje naj se označi samo s povprečnim redom. — Vršilec dolžnosti prosv. inšpektorja: Dr. Capuder I. r.

— Mazovo ročno računalo. Cital sem notico tov. A. Osterca in ocene, ki jih je priobčil »Učit. Tovariš« v svoji 18. številki. Sklicujem se na svojo prakso in se popolnoma solidariziram s tov. Ostercem. Čemu zopet novo učilo, katerega ni treba. Otroci ga lahko uporabljajo doma kot učni pripomoček, v šoli pa naj se poslužujejo učil, ki so najenostavnejša in najcenejša. To so ploščice ali paličice, ki jih polaga otrok na klop. S polaganjem teh učil zaposluje otrok svoje nag. gibanje in ponazaruje razna števila, ki so množine konkr. reči in jih shvača v enote. Pridobljene pojme razvija z različnimi operacijami dalje, ko ploščice ali paličice deli, šteje, odšteva ali množi. Pri tem ima pred seboj le toliko enot, kolikor jih zahteva račun. slučaj. (Pri Mazovem učilu, kakor sklepam iz slike inserata, pa motijo vid one ploščice, ki za posam. račun. slučaj niso potrebne). — Ploščice ali paličice spreminja otroška domišljija v razne predmete, ki smo jih izločili iz skupnega pouka. V teh vidi otrok svečice,

cukrčke, čokoladne ploščice, ljudi, drevesa, dimnikarje, dimnice, steklenice, cvetlice, parklje, angele, božična drevesca itd. Vse to vzbuja nebroj veselja in radosti in nebroj nove energije privre na dan, ki pospešuje uspeh v računstvu. Ali nam je potem še treba novega, dragega učila. — Če velja gornje za prvi razred, tedaj navajam tudi za drugi razred kot najboljše učilo zopet ploščice (desetične in ednične) in stoterne razpredelnice. To so kartoni, na katerih je natisnanih po 100 majhnih krogov v skupinah po 10. V vsaki vrsti sta po dve desetici krogov. Te kroge pokrivamo z za pokrivanje primerno izrezanimi krovnimi papirji. S pomočjo tega učila lahko ponazorimo vse vrste računov. To učilo je poceni in vsak otrok je lahko prenaša z doma v šolo, ker je ima lahko v čitanki. — Poleg navedenih učil se olajšuje razvoj otroških sil in moči tudi s slikanjem račun. enot, z gnetenjem enot, s posnemanjem raznih glasov in šumov, s petjem, žvižganjem, z igro itd. Zaposliti je treba vse življenske toke in moči duše. Na svoj račun morejo priti razni tipi dojemanja, kot akustikerji, vizualisti, motoriki in razni taki kompleksi. — Torej, ali ne zadostujejo navedena učila? Ali ne posredujejo ta učila popolno jasnost zaznav in predstav in ne pospešujejo pravih in zdravih razvoj otroka? Držimo se torej teh navedenih in priprostitih učil in ne spodrivajmo jih, ko jih še nismo povsod vpeljali. Mazova računala pa naj uporabljajo otroci, ki imajo denar, doma za nadaljnje utrjevanje učne snovi. — Leo Pišbrovec.

— Odlikovanje predsednika UJU. Na predlog ministra socialne politike je bil odlikovan z redom Sv. Save III. razreda predsednik UJU tov. Vlado K. Petrovič.

— Sestanek ped. izobraževalnega krožka za Maribor in bližnjo okolico 12. t. m. v deški meščanski šoli je vodil tov. nadzornik Tomažič. Navzočih 54. Tov. Vranc je govoril o svojih hospitacijah na dunajskih osnovnih šolah, za kar je žel obče zahvalo. Precej živahna debata je razčistila tudi stališče posameznikov k vprašanju reforme šole. Nato je tov. Grčar podal nekaj misli k načrtu novega šolskega zakona. Za izhodišče je vzel stari avstrijski zakon iz leta 1869. in prva dva osnutka v Jugoslaviji. Nadaljevanje in diskusija o tem predmetu bo v sredo 19. t. m. istotam ob 16. uri.

— Narodna galerija je praznovala 16. decembra 1928 desetletnico svojega obstoja. »Raztresene svoje ude« je zbrala v prenovljenem Narodnem domu, kjer je priredila stalno streho za stvaritve likovne umetnosti. Slavnostnega zborovanja se je udeležila tudi naša organizacija, ki jo je zastopal v odsotnosti poverjenika tajnik tov. Kobal. Učiteljstvo, ki se zanima za likovno umetnost, vabimo, da ob priliki poseti Narodno galerijo.

— Imenik učiteljstva iz Primorja. Z okrožnico štev. 245, z dne 24. oktobra t. l. je poverjenišvo UJU — Ljubljana doposlalo vsem predsednikom učiteljskih društev poziv, da dopolnijo sezname vseh učiteljev(ice), ki so prišli iz Primorja. Do danes je sezname poslalo le 16 učiteljskih društev. Odsek za kontraktualne nujno prosil, da pošljejo sezname predsedstva za sledeča društva: Brežice, Sevnica, Celje, Gornji grad, Kamnik, Kožje, Krško, Konjice, Dolnja Lendava, Maribor (mesto), Maribor (okolica), Mežica, Ptuj, Radovljica, Slov. Bistrica in Šoštanj.

— Imenovanje novega prosvetnega sveta. Na predlog prosvetnega ministra je kralj podpisal ukaz o imenovanju novega prosvetnega sveta, v katerem je samo en Slovenec, in sicer prosvetni inšpektor v Ljubljani dr. Karel Capuder.

— Poziv učiteljskega doma v Ljubljani in Mariboru. Da moremo kontrolirati letošnji uspeh naše gospodarske akcije, prosimo šolska upraviteljstva, da do novega leta sporoče koliko zvezkov in knjig lastne zaloge so naročili pri Učiteljski tiskarni v Ljubljani, prijavi naj zneske vseh dobav od Papiršefa v Mariboru, Ides-tinte v Kranju in naj vpošljejo evidenčne kupone Jugokrede v Ljubljani, in sicer na naslov šolskega upraviteljstva v Cerklah pri Kranju oziroma v Studencih pri Mariboru. Rezultati se objavijo v »Učit. Tovarišu«. — Lapajne-Hren.

— Vsem članom slovenjgraškega učiteljskega društva! Med centralo UJU Beograd in pov. UJU Ljubljana so nastala radi enkratnega prispevka 5 Din k jug. dij. domu v Beogradu ostra nesporazumljenja, zato je širji sosvet pov. UJU Ljubljana dne 8. decembra 1928 na Zidanem mostu sklenil, da mora vsak član UJU plačati goraj omenjeni znesek, da ne kršimo discipline UJU. Glasom odbora se je gorenjega društva dne 16. decembra 1928 v Slovenjgradu se vsi člani pozivajo, da plačajo ta prispevek k jug. dij. domu v Beogradu 1. januarja 1929 potom šol. uprav. tov.(ice) blag. društva. — Odbor.

— Prijatelj našega lista piše: »Ne zdi se mi umestno ponatiskovanje člankov »Našega Glasca«. Vsak učiteljski zbor bi lahko naročil po en izvod »Našega Glasca«, glasila Zveze državnih nameščencev za Slovenijo.

— Prejeli smo sledeči dopis, ki ga objavljamo tovarišem v vednost. Premeščen sem bil na prošnjo in po § 71. kot upravitelj na šolo. Prevoz pohištva, urejevanje stanovanja, spoznavanje otrok, razmer, urejevanje nekoliko popušenih šolskih administracij me je stalo precej denarja, truda in dobre volje. Ravno sem se nekoliko usidral, ko me iznenadi razpis mojega sedanjega učnega mesta. Prepričan sem, da se vsled oddaljenosti kraja od železnice ne bo potegovalo več učiteljev. Slučaj pa lahko nanese, da me pri kompetenci izpodrine popolnoma upravičljivo starejši učitelj, kam se naj podam z

„Srečna zaročenka sem“

pravi razumna Mica. „Zmeraj bom mladostno izgledala, ker RADION prevzema mesto mene najtežje delo v hiši in sicer pranje perila. RADION pere sam in

varuje perilo!“

rodbino, kje naj dobim stanovanje za štiričlansko rodbino, kdo mi povrne ali vsaj posodi denar za zopetno selitev. — Tone Krežgar, zač. šol. uprav.

— Šolski upravitelji, pozor! Lansko leto je razposlal Učiteljski dom v Ljubljani Ribičičeve »Igrice« na vse šole v Sloveniji. Mnogi so storili svojo dolžnost in poslali 26 Din. Ostale prosimo, da to store takoj zaradi zaključka računov. — Učiteljski dom v Ljubljani.

— Obavijest. Dne 4. februarja 1929 i sli jedeeh dana održat će se ispiti za stalno namještenje u učiteljskoj službi pred ispitnim poverjenstvom za osposobljenje učitelja(ca) osnovnih škola u Kastvu prema propisu, što je izdan naredbom predašnje zemaljske vlade u Zagrebu od 4. aprila 1926, br. 28.756 ex 1915 (»Službeni Glasnik« 1916, str. 133.). Kandidati i kandidatkinje, koje kane praviti taj ispit, neka svoje propisno sastavljene i biljegovane imbenične zuprave službenim putem potpisano ravnateljstvu šest nedelja prije označena ispitnog roka. — U Kastvu, dne 8. decembra 1928. — Ravnateljstvo ispitnog poverjenstva za osposobljenje učitelja osnovnih škola.

— Učitelji — esperantisti. Da dobi esperantsko gibanje med učiteljstvom v vsej državi neki center, se je ustanovil v Mariboru »Klub učiteljev — esperantistov«. Je to delovno združenje brez pravil, ki naj pripravi tla bodoči sekciji v okvirju UJU. Posledica okrožnice vsem učiteljskim društvom so številne prijave, ki prihajajo posebno iz srbskih učiteljskih društev. Vendar prosimo, da se nam javijo tudi vsi slovenski tovariši(ice), ki so se že bavili z esperantom ali imajo voljo, priučiti se svetovnemu pomožnemu jeziku. Naše gibanje rabi nujno delovnih sil že danes! Toda kako bo šele jutri! Dobra volja denca pa je zato nujno potrebna. — Ker je esperanto sredstvo za mednarodno obveščanje, posebno za medsebojno spoznavanje in zblíževanje narodov, je naš klub ukrenil potrebno, da se o naših šolskih razmerah sliši tudi onstran meje. Vodstvo »Ped. centrale v Mariboru« nam je obljubilo primerno članke, ki jih pošljemo o esperantu v Francijo za TEPS (Tutmonda Esperantista Pedagogia Servo) ali v Nemčijo za »Int. Pedagogia Revuo«. Obratno pa bo treba preskrbeti tudi pri nas, da se najvažnejši članki omenjenih listov priobčijo vsaj v izvlečku deloma v »Učit. Tov.«, deloma v »Popotniku«. Nikdo ne mora zanikati, da je to pozitivno delo v smislu »Mednarodne učit. federacije«. Druga dela slede po načrtu. Kdor nima vpogleda v živahno vrvenje v esp. svetu, nima pravega pojma o pomenu esperanta za učiteljstvo. Ker pri nas še ni upanja, da bi kakor n. pr. na Švedskem, Baltičkih državah, Češkem itd. učiteljske organizacije ali vlada nudila esp.

tečaj za učiteljstvo, vabimo ponovno agilno tovariše(ice), da se poprimejo lahkega študija esperanta. Ne pozabite javiti svoj nastov klub, v roke Rud. Rakuša, državna trgovska akademija, Maribor.

— Kdaj je plačilo javnih davščin veljavno napram državi. Finančna delegacija objavlja uradno: Ker so se dogodili primeri, da so neopravičene osebe pobirale javne davščine izven prostorov davčnega urada (davčne uprave) ponavljam sledeči razglas: Plačanje javnih davščin je za državo le tedaj veljavno, če se izvrši ali v prostorih davčnega urada (davčne uprave) in to le proti pobornici lastnorčno podpisani od dveh uradnikov, imenovanih v razglasu, ki je nabit na vidnem mestu v vsakem davčnem uradu, ali pa na pošti s pošto položnico proti prejemanju potrdilo poštne funkcijonarja. Glede plačevanja javnih davščin v roke davčnega eksekutorja pa velja čl. 7. uredbe ministra za finance o postavljanju davčnih eksekutorjev »Uradni list« z dne 8. januarja 1921, št. 5/2 ex 1921, po kateri sme davčni eksekutor sprejeti od enega dolžnika največ do 25 Din, to pa le proti priznanici iz svojega bloka. Kdor bi se poslužil kakega drugega posrednika ali pa ne v mejah tu navedenih predpisov, odgovarja sam za posledice nepravilno opravljene plačila napram državi.

— Nova literatura. U ciju medjunarodne intelektualne saradnje i umetničke razmene pokrenuta ja početkom ovog meseca jedna nova književna zajednica koja prvi put spaja jugoslavenske literarne snage sa najboljima inostranstva. U redakciji te zajednice i njenog mesečnog časopisa »Nova Literatura« saradjuju medju ostalima gg. prof. Albert Einstein, Graf Georg Arco, prof. Ljuba Babić, Henry Barbusse, A. Cezarec, režiser S. M. Eisenstein, Maxim Gorki, Dr. Branko Gavella, Alexandra Kollontay, George Grosz, S. Galozaža, Panait Istrati, E. E. Kisch, Dragiša Mihajlović, prof. Zdenek Nejedly, Gerhart Pohl, Ervin Piskator, Dragiša Vasić, A. Serafimović itd. Pored glavne redakcije u Beogradu postoje još u Parizu, Brislu, Pragu, Berlinu, Beču i Bukurešti. Zajednica će izdavati uz saradnju gore navedenih pisaca, naučnjaka i umetnika najbolja dela internacionalne mlade literature, a časopis će tretirati sva literarna i kulturno aktualna pitanja. Prospekt i obaveštenja daje redakcija »Nolit« (Nova Literatura), Beograd, Cara Uroša ul. 15.

Moderna medicina se izogiblje zdravil. Tembolj pa upošteva pravilno prehrano. Odlični zdravniški priporočajo zato redno uživanje ŽIKE. Žika je na poseben način izdelana kava iz rži. Učinkuje ugodno na živčevje in prebavila. Zato bi jo morali vsi nervozni, slabokrvni, posebno pa otroci uživati vsak dan.

Za praznike pitana štajersk perutnina, razna divjačina, najfinejše sveže meso. Izborni narezki in prvovrstne mesne delikatese. FR. SLAMIČ, velemesarija, Ljubljana, Gosposvetska cesta 6. — Oglejte si moderno urejeno trgovino! — Cene nizke! — Telefon 29—73.

Zanemarjen prehlad ima čisto najslabše posledice. Kot staro — preizkušeno sredstvo proti kašlju, prehladu dihalnih organov, hripavosti in zasluženju so znane skoro po vsem svetu Kaiserjeve prsne karamele in se dobijo sedaj v originalni kakovosti v lekarnah, drogerijah in kjer so vidni plakati. V lastnem interesu konzumentov je, da izrecno zahtevajo originalno kakovost (cena 5 Din za vrečko ali 12 Din za plošč. škatljo), ker se nahajajo v prometu ničeva ponarejanja, katera zdravju prej škodijo kot koristijo.

Obleke kemično čisti barva, plistra in lika tovarna Jos. Reich.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

12. Ptuj: I. 24. X. — 18 navzočih. — O ženski vzgoji. Drugi samoizobraževalni tečaj.

13. Vransko: I. 24. XI. — 11. — Razvoj otroka v šolski dobi.

14. Sv. Lenart v Slov. goricah: I. 18. XI. — 9. — Okrožnica. Program dela.

15. Št. Ilj — Mislinje: I. 21. XI. — 8. — Stanovske zadeve. Bregant: Elementarni razred.

16. Braslovče: I. 23. XI. — 12. — Okrožnica. O rokotvornem pouku.

17. Unec: I. 12. X. — 13. — Bregant: Elementarni razred.

18. Unec: II. 23. II. — ??.

19. Slovenjgradec: I. 3. XII. — 11. — Okrožnica. Iz družboslovja: I. in 2. pogl.

20. Spodnja in Gornja Kungota: I. 8. XI. — 9. — Iz zgodovine Zg. Kungote.

21. Ljutomer: I. 28. XI. — 9. — Drugi tečaj. Bregant: Elementarni razred.

22. Crenovci: I. 25. XI. — 12. — Orožnica. Iz družboslovja. »Popotnik« I. in 2. št.

23. Borovnica: I. 24. XI. — 11. — Okrožnica. Drugi tečaj.

24. Trbovlje-Vode: I. 23. XI. — 31. — O lepopsu (Kuhlmann). Bregant: Elementarni razred.

25. Kapela I. (Ljutomer): 26. XI. — 7. — Okrožnica. O mladinskem slovstvu.

26. Sv. Duh-Sv. Jurij: I. 29. XI. — 16. — Razni predlogi.

27. Gornja Radgona: I. 29. XI. — 6. — Okrožnica. Bregant: Elementarni razred.

Sestanki krožkov so po dosežanih poročilih v mesecu novembru številnejši kot v istem mesecu lanskega leta. Prosimo sklicatelje, kjer še ni bilo prvega sestanka, da ga čim prej skličejo. Istotako prosimo, da bi se intenzivneje obravnavala snov iz »Popotnika«. Referat tovarišice Kosove se je priporočal v obravnavanje že v okrožnici Oio.

Krožki v januarju. Za prihodnji mesec je javljenih mnogo sestankov. Kjer bo prvi v tem šolskem letu šele v januarju, prosimo, da se z naslednjimi sestanki pospeši. Petero samoizobraževalnih sestankov v letu je vendar le malo. Upamo, da se to število povsod doseže. V januarju 1928 smo dosegli razmera mnogo krožkovih sestankov: 75.

Gospodarski študij. V naših najaktivnejših društvih se povdaja pomen in potreba gospodarskega študija med učitelstvom. Tudi pozivi na OIO so že prišli v tem smislu. Javljamo, da je OIO za študij našega gospodarstva nabavil 100 (sto) izvodov Erjavčevega dela o kmetiškem vprašanju. Tudi je pozval vse krožke, naj knjigo naroče. Ker se je odzvalo doslej pre malo reflektantov, se knjigo razpošlje vsem krožkom v najkrajšem času. Delo o kmetiškem vprašanju v Sloveniji zasluži vsestransko preučevanje od strani učitelstva. Knjiga stane 20 Din izvod. Prosimo, da se ta znesek zbere na prvem sestanku krožka in pošlje poverjenstvu v Ljubljani.

Zimska oblačila

kupite najceneje v priznani solidni krojaški tvrdki

Jos. Rojina, Ljubljana

Sigurnim odjemalcem, plačilne olajšave!

Pletenine vseh vrst, jager perilo, volnene nogavice, rokavice, dežnike, čepice, damske torbice, srjake, kravate i. t. d. kupite po najugodnejši ceni pri ŠTERK nasl.

Miloš Karničnik

Ljubljana, Stari trg št. 18

NOTE

za petje, klavir, violino i. t. d. za šolo in dom

Za naročilo zadostna dopisnica.

(Gg. učitelj poseben popust.)

dobavlja po najnižji ceni „MATIČNA KNJIGARNA“ LJUBLJANA

POZOR GDČ. IN GOSPE UČITELJICE,

ki se želite izobraziti za lastno izdelavo garderobe. Poslužite se krojnih tečajev, ki se vršijo mesečno v Ljubljani, ki pa jih tudi lahko napravite potom korespondence, da se izobrazite popolnoma v lastni izdelavi oblek. Cenjenim učiteljskim krojem znižan honorar. Izdelovanje krojev po meri. Zasebno krojno učilišče, Stari trg št. 19, Ljubljana, Telefon 2477.

80 let raziskovanja

je bilo treba, da se odkrije pravi Schichtov način pranja, ki obstoji v tem, da se

ŽENSKA HVALA

vezame za namakanje perila preko noči, zjutraj pa se za izpiranje uporabi

Schichtovo Terpentinsko milo

Pokret učiteljic.

ZMOTNI NAZORI.

Neštotokrat smo že čule od vsih strani in tudi same priznavamo, da je delo učiteljice med ljudstvom eminentne lvačnosti, kajti predvsem je treba kulturno dvigniti našo ženo — mater, če hočemo dati našemu prosvetnemu delu med narodom trajno podlago. Naša učiteljska organizacija — kakor znano — je hotela dati temu delu enotno smer ter je pričela organizirati v svrhu ženske izobrazbe po deželi gospodinjstvo-nadaljevalne šole in takozvane dekliške krožke. Poslednji naj se osnujejo za enkrat tam, kjer še ni mogoče ustanoviti gospodinjstvo-nadaljevalne šole. Delo v dekliških krožkih je zgolj idejnega značaja; teoretično razpravljanje o raznih gospodinjstvih, gospodarskih i. dr. vprašanjih ter ročno delo naj služi samo kot podlaga, potom katere bomo privedle ženo do globljega spoznanja njenega poslanstva. Torej ne gre tukaj za kakšno učenje gotovih, morda celo predpisanih predmetov po učnem načrtu, ampak bistveno je intuitivno spoznanje teženj in potreb naše žene ter po tem spoznanju usmeriti način svojega dela.

Za to delo je treba razumevanja in požrtvovalnosti, ki jo je sposobna le ženska. Začetek bo za marsikatero težak, zlasti če je mlajša in osamljena v kakem pustem kraju. Toda še veliko težje je delo za one tovarišice, ki jim poleg drugih celo lastni tovarišupravitelji mečejo polena pod noge ter jim s svojimi zastarelimi, pedantičnimi nazori grenijo veselje do dela. Že nešteto prizorov se je čulo v tem oziru in skoro neverjetno je, kakšnim šikanam so izpostavljene nekatere učiteljice s strani svojih upraviteljev. Nedavno je na učiteljskem zborovanju neki upravitelj zatrjeval, da ne pusti delati izven šole ničesar, ne da bi se mu o tem predložil preje natančen, podroben učni načrt ter da hoče imeti vsekakor vrhovno nadzorstvo nad tem delom. »Patron mora biti«. Pri tej priliki mi je neka tovarišica rekla: »Tudi naš upravitelj je istih nazorov; ta druga zopet: »Naš tudi; pa bom vendar začela, če le ne bo preveč ovir.« Tovariši, potem se pa čudite, če so učiteljice tako apatične, če jih je težko pridobiti za kako delo. Nasprotno, naravnost občudovati je treba one, ki kljub takim razmeram ne vržejo puške v koruzo. Skrajni čas je že, da postanejo naše razmere res tovariške in to predvsem z ozirom na medsebojno pomoč in spodbudo, ki jo pa nikakor ne istovetimo s pokrovitelstvom in šefovstvom.

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3

Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija — Zaloga DMC in vseh potrebnih za vezenje. —

Učiteljski pravnik.

—Š Ali je treba prošnje za stalnost in za 100% položajno plačo kolkovati? V »Ročnem katalogu« za leto 1928/29. je na strani 66 rečeno: »Prošnje za priznanje stalnosti je predložiti nekolokovane (čl. 128. in 18.) v dvojniki.«

Veliki župan mariborske oblasti je izdal naredbo z dne 18. maja 1928 P. br. 3065/1-28., ki se glasi: »Povodom finančne revizije kolokov pri tukajšnjem uradu po organu finančnateljstva v Mariboru, je le ta pojasnil z ozirom na takšni zakon iz čl. 128. čin. zak., da prošnje za položajno plačo po čl. 128. čin. zak. niso kolka proste. — Nadalje pravi naredba, da je prošnje kolkovati redno s 5 + 20 Din in priloge z 2 Din.

Predmetne prošnje se faktično morajo kolkovati, zato prosim pojasnila: ali se prošnje morajo kolkovati, ali pa so kolka proste (kakor je navedeno v R. K.)?

Odgovor. Po čl. 128. urad. zakona so drž. uslužbenci oproščeni plačevanja dekretnih in vseh ostalih taks za vloge ali zahteve, ki se nanašajo na osebne in rodbinske pravice po urad. zakonu. Z ozirom na ta predpis je torej prošnja za stalnost kolkovine prosta,

kajti uradniški zakon določa v čl. 18., da postane uslužbenec stalen, če je izpolnil obče predpisane pogoje, t. j. avtomatski, kakor napredovanje v osnovni plači od dneva dospelosti — od položitve strok. izpita — (glej razsodbo Drž. sveta na strani 65. — R. K.). Prošnja za položajno plačo je pa kolkovati, ker to napredovanje ni avtomatsko, temveč odvisno od rešitve naredbodavca, kakor prošnja za dopuste, predčasne upokojitve, položitve razpisane mesta i. dr.

Stanovska organizacija UJU

Poročila:

+ MARENBERŠKO UČIT. DRUŠTVO je zborovalo dne 10. novembra 1928 v Vuhredu.

Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. a) Sestava učnih načrtov; b) kurs za pletarstvo. 3. Slučajnosti.

ad 1. Učiteljstva v okraju je 37, članstva je 32, navzočih je bilo 27 članov, t. j. 84%.

Tov. predsednik otvori zborovanje in pozdravi novodošle tov. Nato preide na čitanje dopisov. a) Pov. UJU v Ljubljani št. 12. Glavna skupščina v Mariboru. b) Pov. UJU v Ljubljani št. 17. Razposlane članske karte in uverenja. c) Pov. UJU v Ljubljani št. 1485. Tov. Hudales odločil predsedstvo, ker je imenovan drugam Naproša se tov. podpredsednika Vollmaierja za vodstvo društva do novih volitev. č) Pov. UJU v Ljubljani št. 245. Uradna poročila šol. upr. sodiščem. d) Pov. UJU v Ljubljani št. 45. Za realizacijo postambnega Učit. doma v Ljubljani in Mariboru. e) Pov. UJU v Ljubljani št. 313. Poravnava članarine za leto 1927/28.

Tov. Lešnik predlaga, da bi ostala članarina 10 Din. Obenem opozori tovariše, da poravnajo članarino do 1. septembra. Člane pa, ki so odšli, se po šeenkratni opozoritvi izterja pravnim putem. Predlog se sprejme.

ad 2. a) Tovariš nadzornik nam razloži sestavo učnih načrtov ter poda snov, ki se jo obravnava na eno do petrazrednicah. b) za deška ročna dela poroča tov. predsednik, da je povabil ravnatelja Humeka, da predava o pletarstvu. Kurs bi trajal pet dni, in sicer se je določil čas po binokostih. Kraj se določi, ko bo dovoljenje za posejanje kurza izposlovano. Stroške za kurs bi naj preskrbelo učiteljsko društvo.

ad 3. a) Na učiteljskem zborovanju v Vuhredu so se sprejele sledeče resolucije:

1. Pov. UJU v Ljubljani naj povzroči, da se vsem učiteljskim društvom čimprej dostavi prepis projekta narodni skupščini ravnokar predloženega zakona o osnovnih šolah — v izjavo.

2. Uredba o krajnih in oblastnih šolskih odborih naj se spremeni v tem smislu, da se predsednik krajnega šolskega odbora voli in da se člani volijo direktno po proporciju kot zastopniki staršev šolobiskujočih otrok.

3. Pov. UJU in Upravna šolska odbora v Mariboru in Ljubljani se pozivata, da skrbita za to, da bodo šolska oblast št. čitila lastnino šole napram avtonomnim korporacijam.

b) Učiteljsko društvo za Marenberški okraj zbrano na zborovanju — v principu soglašajo z mišljenjem tov. Žerjava glede ustanovitve centralnega mladinskega lista, izraženo v 12. številki »Učit. Tov.« Zato poziva podpisano društvo poverjenstvu, da takoj ukrene vse potrebno, da se ta ideja čim prej uresniči. — Če že delamo na to, da se preustrojijo naše šole v duhu modernih pedagoških idej, je vitalnega pomena tudi to, da moderniziramo slovenski mladinski list. Ta naj odgovarja duhu časa in potrebam nove šole, predvsem pa mentaliteti dece, kar o današnjih mladinskih listih ne moremo trditi. Poverjenstvo naj pozove vsa okrajna učiteljska društva, da glede tega v najkrajšem času izrazijo svoje mnenje.

+ BREŽIŠKO-SEVNIŠKO UČIT. DRUŠTVO je imelo svoj občni zbor dne 6. oktobra 1928 v Brežicah.

Situacijsko poročilo: Učiteljstva v okraju je 99, včlanjenih 82, navzočih 43, t. j. 52%.

Tov. predsednik Jakopec pozdravi navzoče, zlasti novovstopivše člane ter se spominja med počitnicami umrlih tov. Gajška ter tov. Reichmanove. V počastilo njihovega spomina se zborovalci dvignejo s sedežev.

Tajniško poročilo: Ker je prejšnji tajnik tov. Gajšek pri zborovanju 10. marca 1928 odložil svojo funkcijo, je vodil tudi tajniške posle odtlej predsednik sam, ki je podal tajniško poročilo, iz katerega posnemamo:

Društvo je imelo pet samoizobraževalnih krožkov, ki so na sestankih večinoma razpravljali o liberalizmu, sociologiji ter se razgovarjali o raznih pedagoških vprašanjih. Društvo je zborovalo vsega skupaj petkrat, enkrat skupno z učitelstvom krškega in laškega okraja. Predavanje je bilo 5, in sicer 4 pedagoške ter 1 pedagoško-politične vsebine.

Blagajniško poročilo je podal tov. Ferluga. Dohodkov je bilo v preteklem poslovnem letu 9536/38 Din, stroškov 8384/28 Din, v blagajni torej 1152/10 Din. Pregledovalca računov (Peterlin, Knapič) sta našla iste v redu, predlagani absolutoriji je bil sprejet.

Poročilo o letošnji pokrajinski skupščini je podal tov. Čopič, ono državne skupščine tov. Peterlin. K prvemu poročilu pripominja tov. Vadnal, da je organizacija vedno delovala z vsemi razpoložljivimi sredstvi, da doseže naš stan izboljšanje svojega gmetnega položaja in dvigne izobrazbo članov ter omenja škodo, ki jo trpi posebno naše društvo, da stoji še vedno ob strani nečlanjeni, posebno aktivni člani društva, ki se sklicujoč se na izjavo, »da člani likvidiranega Edinstva pristopajo k matičnemu društvu UJU Brežice s pripombo, da hočejo i v nadalje delovati v področju učiteljskega društva Brežice-Sevnica v duhu narodnega in državnega edinstva«. Slednje je vsekakor povabiti, da stopijo v naš krog, pomnožijo naše vrste in sodelujejo v skupni borbi za naše stanovske pravice. Sprejeto.

Volitve. Novi odbor je bil izvoljen z vzklikom. Predsednik Ivanuš Robert; podpredsednik Peterlin Alojzij; blagajnik Jerob Milan; tajnik Knapič Janko; odbornici Weble Adela in Tominc Ida; namestnika Tominc Ela in Župevc Slavko; pregledovalca računov Hofbek Edo in Gerlovič Stana; člani društvenega razsodišča Vadnal Franc, Kokot Ludovik in Jakopec Franjo.

Predlogi društvnikov:

I. Odločno odklanjamo zopetno okrnitev pravic z nastavljanjem učiteljev volonterjev in zahtevamo, da se že enkrat razčisti vprašanje učiteljic, poročenih z možmi, ki niso v državni službi. Sprejeto.

II. Učiteljsko društvo za brežiško-sevniški okraj poziva poverjenstvu UJU v Ljubljani, da strogo izvaja oba sprejeta sklepa v I. seji ožjega sosvetja 22. in 23. septembra 1928 ter v vseh slučajih in pri vseh učiteljskih imenovanjih kontrolira njih zakonito opravičenost in skladnost z zakoni in ustavo. Sprejeto.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ DOLNJA LENDAVA je zborovalo dne 7. decembra 1928 v Črensovcih.

Situacijsko poročilo: Učiteljstva v srezu je ?, članov UJU 66, navzočih 39, t. j. 59%.

1. Tovariš predsednik otvori zborovanje s pozdravom članstva in gostov ter poda dnevni red zborovanja.

2. Kot druga točka je sledilo predavanje tov. Špragerja o pomenu računstva v elementarnem razredu v pravcu delovne šole. Tov. referent je v dvehurnem predavanju podal le prvi del snovi, ki jo je tako skrbno in temeljito pripravil. Referat na tem zborovanju je obsegal prve tedne v začetku šolskega leta: pripravo na pouk v računstvu, obravnavo pojmov, števil in njih pisavo. Referent je podal svoj referat tako poljudno, temeljito in nazorno, da je navzoče članstvo glasno priznalo po končanem referatu, da je v teh dveh urah pridobilo mnogo važnega in koristnega, zato pa je žel referent prav toplo zahvalo. — Sklenilo se je, da bo tov. Šprager nadaljeval svoj referat na prihodnjem zborovanju.

3. Tovariš predsednik je nato prečital došle dopise. Glede »Učiteljske gospodarske

zadruga se sklene, da je vsakemu članu na prosto dano, da pristopi kot član. Sklenilo se je, da se bo akcija podpirala, kolikor bo v moči posameznih članov. Vsekakor pa je že leti, da se objavi seznam tvrdk s šolskimi potrebščinami, kjer bi se eventualno naročale posamezne šolske potrebščine. — Glede okrožnice Pov. UJU štev. 245. je članstvo mnenja, da je tak slučaj popolnoma nemogoč in zahteva, da se šolski upravitelji in sploh učiteljstvo, pri vršenju službe ne ovira in da se čuva uradna tajnost. — Članstvo je vzelo na znanje dopis glede »Esperanta«.

4. Tov. tajnik je v zvezi s svojim poročilom prečital tudi poročilo tov. blagajnika. Povdarjal je, da v društvu in na zborovanjih ni potrebne discipline. Prve točke dnevnega reda se obravnavajo še nekako redno, proti koncu pa članstvo zapuša zborovanja pred sklepom, tako da se najbolj važne interne društvene stvari takorekoč nikoli ne obravnavajo. Ravnotako se često ne izvršujejo tudi sklepi društvenih zborovanj, za kar nosijo odgovornost posamezni člani. Ne more se ugotoviti nikdar točno stalež članstva, ker člani ne javijo svojega izstopa iz društva, oziroma tovariši pristopa k društvu. Ta ne-discipliniranost se najbolje občuti v finančnem stanju društva. Tako navaja tov. blagajnik, da je dolga pri UJU še 3000 Din, blagajna ima 367.93 Din. Člani dolgujejo do 1. sept. 1928. leta 8793.05 Din. V slučaju, da bi članstvo vplačalo dolžne zneske, bi imelo društvo v blagajni čistih 6161.43 Din. Pov. blagajnik imenoma navaja posamezne dolžnike, kjer se vidi, da nekateri člani dolgujejo članarino za dve leti, drugi so zopet odšli iz sreza in njihov dolg je ostal za celo ali celo za več let. Tako stanje društva je kajpada mižerno, radi tega se izvoli šestčlanski odbor, ki s tovarišem blagajnikom točno ugotovi dolžnike, dolžne zneske in uredi finančno stanje društva. — V odbor so izvoljeni tov.: Lutar, Ozmeč, Birs, Brolih, Papis in Preisinger. — Odbor bo poročal o svojem delu na prihodnjem zborovanju. — Ugotovi se končno kdo je član društva in ta seznam, ki se je tu sestavil, se dostavi poverjeništvu, da dostavlja uprava stanovska glasila samo članom. Nečlanom se dostava listov prekine, oziroma izterja naročnina.

5. Sestanek je imel ped. krožek Črenovci, kjer so se izvršile razne formalnosti in sklep, da se vrši sestanek vsak drugi mesec. Sklicatelj je tov. Železnik, stalna zapisničarica pa tov. A. Jeseničnik.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo v februarju v Dolnji Lendavi.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ MURSKA SOBOTA je zborovalo dne 15. decembra 1928 v Murški Soboti. Navzočih 66 članov, t. j. 80%. Predsednik pozdravlja novo vstopivše člane tov. Staniča, Koglota in tovarišico Martinšek.

Situacijsko poročilo poda tov. tajnik, ki poroča o odpustitvi treh tovarišev našega sreza iz učiteljske službe. Ker je bilo postopanje nezakonito, smo podvzeli potrebne korake, da se krivica popravi. Uspeh organizacije je, da so dobili vsi trije službo zopet nazaj. — Dalje poroča o poteku disciplinarske preiskave radi protestne brzojavke, ki smo jo poslali pred enim letom. Odobrili so poročilo o seji širjega sosveta na Zidanem mostu. 5 Din, ki jih imamo še plačati kot enkratni prispevek, se plača iz vsakega člana iz društvenega prispevka. — Kot nečastno za državno upravo smatramo nameščenje volonterjev. — Po poročilu tov. blagajnika je večina članov že poravnala članarino za leto 1928. Nekateri tovariši dolgujejo pa še izza prejšnjih let. Odboru je bilo naročeno, da brezpogojno izterja zaostanke, posebno ker je društvo za nje poravnalo vse datjave pri UJU in Učiteljskem domu. Tovariš Hočevar poda poročilo o državni skupščini v Mariboru.

Šolska reforma. V letu 1929. praznujemo osvobodjenje Prekmurja. Ob tej priliki se priredi sreska šolska razstava, na kateri naj se pokažejo uspehi slovenske šole in razvoj slovenskega šolstva v Slovenski krajini. Za razstavo so se dala primerna navodila in določil se je pripravljalni odbor, ki obstoja iz predsednikov in tajnikov izobraževalnih krožkov.

Izvenšolsko delo. Tovariš Štubelj ponoča kot društveni poverjenik za »Mladinsko Matiko«. Procent, ki ga je dosegel naš srez v lanskem letu gotovo ni časten za nas. Glejmo, da bo število v tem letu doseglo 10%! Tovarišica Prelogova priporoča delo v deskliskih krožkih.

Slučajnosti. Občni zbor se vrši 12. januarja 1929 v Murški Soboti. Za izbirne volitve se dajo primerna navodila.

+ LJUBLJANSKO UČIT. DRUŠTVO je imelo dne 6. decembra t. l. v telovadnici II. mestne deške osnovne šole od 9.—12. ure redno (ocelodnevno) zborovanje z običajnim dnevnim redom.

Izmed 209 članov je bilo navzočih 97, t. j. 46.45%

Po otvoritvenem pozdravu konstatira tov. predsednik sklepčnost in preide takoj na dnevni red, t. j. k prvi točki — situacijsko poročilo.

1. Uvodoma omenja zadnji, lepo uspeli literarni večer ped. krožka, ki se je vršil 11. novembra na I. dekliški osnovni šoli ter je obenem spodbujal članstvo, da se v tekočem letu vseh društvenih zborovanj in sestankov redno udeležuje. Nadalje je podal zelo izčrpano poročilo o vseh aktualno-tekočih zadevah, kakor: o Učiteljski gospodarski poslovalnici, o stališču Pov. UJU glede verskega pouka, o nameščenju učiteljstva po § 71., o odtegotvanju za nabavljajno zadrugo, v draginjskih dokladah, o delovanju odseka za najvažnejše šolstvo, o novi disciplinski uredbi, o volonterjih in kontraktualnih učiteljih. K sklepu je tudi prečital vse važnejše dopise in okrožnice Pov. UJU, na kar je odredil, da se vrši splošna debata o predstavljenem poročilu po predavanju.

2. Sledilo je predavanje g. dr. Fr. Čibeja »Pomen eksperimentalne metode v pedagogiki«, s katerim je podal jasek pregled o zgodovinskem razvoju eksperimentalne pedagogike ter v kratkih obrisih in osnovnih črtah podal sliko o temeljih moderne pedagogike; črtal osnovne vidike, s katerih treba gledati na vzgojo in izobrazbo; podal metode, s katerimi postopa moderna pedagoška znanost in njene pomožne panoge; navedel tudi nekaj osnovnih problemov in vzgledov iz območja teh ved. Po predavanju je še pojasnil in obrazložil nekatera vprašanja, zlasti znane Binet-Simonove »teste« za preizkus stopnje inteligence. S tem predavanjem je izpopolnil svoje znanstveno razprave v »Popotniku« od leta 1927./28., ki so vredne, da jih sleherni učitelj dobro preštudira ter se tako seznanja s psihološkimi temelji pouka, učenja, vzgojanja in izobraževanja, a cilj mora biti, da teh temeljev ne upošteva samo v teoriji, temveč jih prenese v prakso in ustvari pogoje, da bodo ti temelji postali čim najbolj široki in obsežni. Tov. predsednik se je predavatelju iskreno zahvalil, obenem pa pozdravil oblastnega šolskega nadzornika g. Fort. Lužarja, ki je bil pri predavanju navzoč.

3. Tov. predsednik omeni, da je predavatelj tov. Seliškar obolev, vsled česar odprade tretja točka dnevnega reda — samoizobrazba učiteljstva. Ob tej priliki je prečital delovni program za vsa letošnja zborovanja in sestanke, kar je vzelo članstvo z zadovoljstvom na znanje. Odbor se bavi tudi z mislijo, da bi naprosili prof. g. dr. Fr. Čibeja za ciklus predavanj iz mladinske psihologije, katera bi se obravnavala na sestankih ped. krožka.

4. Po splošni in zelo izčrpani debati je bilo soglasno, oziroma z večino glasov sprejetih več važnih predlogov, tičoč se imenovanja šolskih upraviteljev brez razpisa, glede šolskih nadzornikov v upraviteljski mesti, volonterjev i. dr. Končno je podal tov. blagajnik poročilo o gospodarskem stanju društva ter pozval zamudnike oziroma dolžnike, da čimprej poravnajo zaostalo članarino, na kar je tov. predsednik zaključil zborovanje.

+ POROČILO O OBČNEM ZBORU UČIT. DRUŠTVA ZA KRŠKI OKRAJ, ki se je vršil dne 27. oktobra 1928 v Mokronogu. Navzočih je bilo 57 članov in članic.

Po otvoritvi občnega zbora je prešel predsednik takoj na dnevni red. Iz situacijskega poročila je razvidno, da je imelo društvo v prošlem letu 5 zborovanj, ki so bila srednje dobro obiskana. Ker je mnogo članov bilo predstavljenih prosi tovariše, da opozore one, ki so prišli na njih mesto, da v lastnem interesu ne stoji ob strani organizacije.

Tajnik prečita zapisnik zadnjega občnega zbora, ki se odobri. Iz nadaljnjega poročila je razvidno, da je imelo društvo od zadnjega občnega zbora, ki se je vršil dne 3. marca v Radečah, 3 zborovanja, na katerih so bila zanimiva predavanja. Dne 16. junija je društvo zborovalo skupno s Sevniško-Brežiškim in Laškim društvom v Radečah.

Število članstva 130 članov in članic, 22 neorganiziranih, skupaj 152 učit. v srezu.

Vzrok nazadovanja preemistitve učiteljstva. Nadalje so se obravnavali dopisi o poročilih šolskih uprav. sodiščem in o sestajanju članstva po društvih in krožkih.

Blagajničarki podan absolutorij. Sledilo je kratko poročilo o pokrajinski in glavni skupščini. Po kratki debati je bil sprejet predlog tov. predsednika, da se vrše

zborovanja društva po sledečem redu: 15. decembra 1928 — Krško. 16. februarja 1929 — Boštanj. 13. aprila 1929 — Kostanjevica, 6. junija 1929 — Škocjan.

Po obeh poročilih se je razvila precej ostra debata, ki so se udeležili tov. Požar, Berce, Brezovar, Levstik, Malešič, predsednik in tov. Golob. Sprejet je bil predlog tovariša Berceta: Društveni odbor naj animira pov., da ono izposluje pri-oblastnem šolskem odboru, da ta preko sreskih poglavarstev da nalog občinam, da vneso v proračun postavko za potnine nadzorniku izven uradnih potov.

Proračun za leto 1928./29. je bil soglasno sprejet.

Volitve. Volitve so se vršile po Kislingerjevem načrtu. Prečital se je zapisnik, na kar je tov. Herbst izvršil ožje volitve. Izvoljeni so bili: predsednik J. Vanič, upravitelj, Krško; odbor: Herbst Pavel, Šilovina Pavel, Levstik Vlastimil, Vidmar Slava, Krakar Lado, Lomšek Anton, Omerza Zdravko, Uršič Anton, Znidaršič Rudolf, Uršič Zora; nam.: Baudelk Angela, Markiš Lojze, Lunaček Fr., Malenšek Janko; rač. pregl.: Vanič Pavla, Riedl Marija. Del. za pokrajinsko skupščino: Golob Janko, Herbst Pavel, Brezovar Matija.

Delegat za glavno skupščino in pa referente za samoizobrazbo, izvenšolsko delo in šolsko reformo določi odbor.

Sledil je referat tov. sreskega šolskega nadzornika L. Levstika »O novem učnem programu in razdelitilni učnih ure«.

Po poročilu se je razvila zelo živahna debata, ki so se udeležili tov. Berce, Požar, Vanič, Pečarič, Brezovar in Golob. Debatiralo se je največ o urnikih, o oddelku za oddaljene. Kritikoval se je program zlasti glede računstva, ker je zelo pomanjkljiv.

Pri slučajnostih je bila sprejeta

resolucija

tov. Goloba:

Učiteljsko društvo za krški okraj, zborujoče dne 27. oktobra 1928 v Mokronogu, obsoja iz učiteljskih vrst izvirajoče napade na posamezne tovariše v političnih listih, ker taki napadi škodujejo ugledu celega stanu. Učiteljsko društvo je tudi mnenja, da tovariši, ki se na ta način pregreše, ne spadajo v organizacijo.

Novе knjige.

— Družba sv. Cirila in Metoda prosi šolska upraviteljstva, da priporočajo šolski mladini nakup knjižice »Kraljevič Marko« za leto 1929. Cena 6 Din. Naroča naj se skupno pri C. M. družbi v Ljubljani.

— Josip Korban: »Koča v globeli«. Pod tem naslovom je izšla v založbi knjigarne Goričar & Leskovšek v Celju ravno kar za mladino in odrasle knjiga, ki bo gotovo razveselila vse ljubitelje dobrega čtiva. Naslovno stran krasi moderna risba mojstra M. Gasparija. Cena knjigi je 34 Din.

— Dhan Gopal Mukerđži: »Mladost v džungli«, prevedel Josip Vidmar, založila »Založba Svet«, Ljubljana. — Cena knjigi, vezani v celo platno, z originalnim ovitkom akad. slikarja Božidara Jakaca in tiskani na najfinejšem papirju je 60 Din, broširana pa 48 Din, po pošti 3 Din več. Naročila sprejema »Založba Svet«, Ljubljana, poštni predal 260.

— Erjavec Fr.: Zgodovina katoliškega gibanja na Slovenskem. V Ljubljani, 1928. Izdala in založila Prosvetna zveza. Str. 336. Cena broš. izvodu 50 Din, vezanemu pa 70 Din. — Publicist Fr. Erjavec se je lotil težavnega dela in sedaj leži pred nami njegovo delo. Razdeljeno je v štiri poglavja, namreč: I. Prvi početki katoliškega gibanja v Sloveniji (od l. 1848.—1879.). II. Oblikovanje slov. kat. gibanja (od l. 1879.—1892.). III. Razmah katoliškega gibanja (od l. 1892.—1906. in IV. Zmaga katoliškega gibanja (od l. 1906. do 1918.).

— Učbenik češkega jezika. Za Ruse spisal prof. F. Zpěvák, za Slovence priredil prof. J. Orožen. V Ljubljani, 1928. Založila Jugoslovanska knjigarna. 178 strani. Cena nevez. 40 Din, vez. 50 Din. Z ozirom na bogato vsebino cena ni previsoka. Oprema (Jugosl. tiskarna) je brezhibna.

Po sklepu lista.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKO-SEVNŠKI OKRAJ bo zborovalo v soboto, 5. januarja 1928 ob 10. uri dopoldne v osnovni šoli v Brežicah. Ker so na dnevnem redu važne stanovske zadeve, pričakuje polnoštevilne udeležbe odbor.

—k Dolgouhi Jernejček in Princeza v pomaranč. Z začarane police prvi in drugi zvezek. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena vsakemu broširanemu zvezku 12 Din, vezanemu 16 Din. Poština za vsako knjigo 1.50 Din. — Za otroke izdajati knjige, da jih pritegnejo in zabavajo, je najtežje. Najboljše otroške knjige so zanje še preslabe. Letošnje, ki jih je izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani, moramo z največjim zadovoljstvom pozdraviti glede opreme kot glede vsebine. Z ovrtek je silno originalen in pester, poln raznih pravljinskih ptičev in konjičev v najživahnejših barvah. Med pravljicami samimi je osem večbarvnih celostranskih slik, ki so izvedene otroški fantaziji in otroškemu duhu primerne. Otroci jih bodo redno občudovali.

—k Aleksander Blok: Dvanajst — prevedel Mile Klopčič. V Ljubljani 1928. Cena 10 Din, s poštino 11 Din. Naroča se v vseh knjigarnah.

—k Publikacije Družbe sv. Mohorja za leto 1928. Družba sv. Mohorja v Celju je izdala za leto 1928. petero knjig, in sicer: Koledar za leto 1929.; Življenje svetnikov, 5. zvezek, uredil dr. Fr. Kovačič; Dr. J. Mal: Zgodovina slovenskega naroda; N. Velikonja: Vášarska polena, Slov. Večernice 81. zv.; Silvo Kranjec: Kako smo se zedinili. Vseh teh pet knjig prejmejo člani proti članarini 20 Din. — Poleg teh rednih publikacij pa je izdala Mohorjeva družba še tri knjige, ki jih prejmejo člani proti doplačilu. To so: Franc Černe: Živinoreja; Leopold Turšič: Tiho veselje in dr. Anton Jehart: Iz Kaire v Bagdad.

—k Koledar Družbe sv. Cirila in Metoda za leto 1929. je izšel in ga bo pričela pisarna razpošiljati širom Slovenije. Poleg društvenih vesti, bilance in računa vsebuje koledar zanimive sestavke o našem narodnem gibanju in delovanju. Prijatelji naše obrambene družbe bodo koledar radevolje sprejeli in obdržali. Cena 15 Din. Če bi se komu morebiti pomotoma ne doposlal, prosimo, da ga reklamira v pisarni Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—

Risalno orodje kupite najboljše in ceno pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

Manufakturo NA OBROKE nudi cenj. učitelstvu ter izdeluje obleke po meri za gospode in dame

M. BAN nasl. PREVORŠEK LJUBLJANA, Resljeva cesta 7

Restoracija pri »Sestici« LJUBLJANA želi srečno in veselo Novo leto 1929

ORIENT

PRODAVALNA DUNAJSKA C. 14 LJUBLJANA

PRVOVRSTNI MATERJAL-NIZKE CENE!!

RAČUNILLO iz FROMOVE STAVNICE

ODOBRENO: MIN. PROSV. O. H. BR. 44.622 OD 16. 7. 1927.

РАЧУНИЛО ИЗ ФРОМОВЕ СТАВНИЦЕ

ODOBRENO: МИИ ПРОСВ. О. Н. БР. 44.622 ОД 16. 7. 1927.

Cena 8 Din

Šolskim upraviteljstvom 10% popust za revne učence.

Vzorce razpošilja poštine prosto založništvo p. Pesnica.

Tvrdba SLAVKO RUS

Ljubljana, Dunajska cesta 9

nudi najceneje zlatino, srebrnino, vse vrste najboljših švicarskih ur ter kina-srebrne predmete za darila.

Za lovce in ribiče

nudi najprimernejša božična darila tvrdka

F. K. Kaiser, puškar, Ljubljana, Kongresni trg 9.

P. n.

Šolam in šolskim upraviteljem
vljudno priporočam

vse vrste šolskih zvezkov iz najboljšega brezlesnega papirja. — Sprejemam tudi vsa druga v knjigoveško stroko spadajoča dela.

ANTON JANEŽIČ
LJUBLJANA, FLORJANSKA 14.KNJIGOVEZNICA IN INDUSTRIJA
ŠOLSKIH ZVEZKOV.

VELIKO IZBIRO

raznega manufakturnega blaga, damske in otroške konfekcije, moškega in ženskega perila lastnega izdelka po najnižjih cenah nudi

F. in I. GORIČAR, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 29.

PRIPOROČA SE DAMSKA KONFEKCIJA IN MODNI SALON

ALOJZIJ PAVLIN

LJUBLJANA, Kongresni trg št. 5

Prvovrstna strokovna izdelava damskih plaščev, oblek in kostumov, kakor tudi vse moške garderobe po konkurenčnih cenah. — Lastna zaloga blaga. — Gg. učiteljem in učiteljicam na obroke.

MEHANIČNO UMETNO VEZENJE

zaves, pregrinjaj, perila i. t. d. — Entljanje, azuriranje, tamburiranje, prebadanje šablon, predtiskanje ženskih ročnih del. — Narodni in najnovejši vzorci.

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA

Dalmatinova 13. Poleg hotela Štrukelj.

Damska konfekcija
in modni atelje

naznanja cenj damam sledeče cene za izdelavo navedenih oblačil:

Za delo od kostuma	od 250 do 300 Din
Za delo od plašča	od 200 do 250 Din
Za delo od jope	od 170 do 200 Din
Za delo od krila	od 70 do 100 Din
Za delo od toaleta	od 150 do 200 Din
Za delo od bluze	od 80 do 150 Din

Na razpologo je velika izbira izgotovljenih plaščev, kostumov itd. Vred lastnega izdelka so cene, ker odpade carina, zaslužek tovarnarja, sigurno za 50% nižje, kar je v prid odjemalcem. Državni nameštenci dobijo proti izkazu na obroke, proti lakojsnjemu plačilu po 10% popusta.

Vse delo se izvršuje pod lastnim nadzorstvom in po najmodernejših modelih.

T. KUNC

Ljubljana, Mestni trg 14

Do- sežete svoj cilj,

če si nabavite modne predmete za Božič pri tvrdki

A. Šinkovec nasl.

K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 18-19

Primerno ter koristno božično darilo je samo

Gritzner in Adler

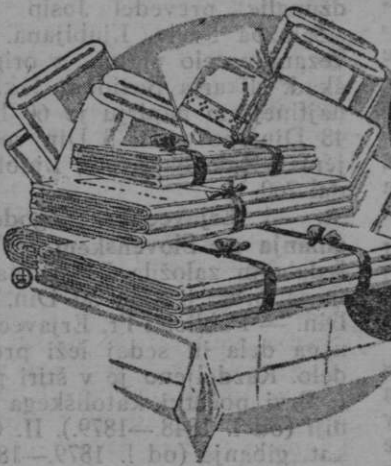
šivalni stroj. Najboljši material, lepa oprema samo pri

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika.

Za šolo in učiteljstvo poseben popust.

Priporočamo tvrdke, ki inserirajo v našem glasilu!

Posteljino

in
namizno perilo

priporočam

A. & E. Skaberné
Ljubljana

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1929

želi svojim obiskovalcem

gostilna „TRATNIK“

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

Najbolj času primerna darila nabavite si za Božič in Novo leto

v konfekciji „DERENDA“
LJUBLJANA, nasproti dram. gledališča.

V veliki izbiri se Vam nudijo vsa oblačila za moške, fante in dečke, osobito zimske suknje, kratke in dolge obleke za šolarje, i. t. d. po brezkonkurenčnih cenah!

Hotel TRATNIK

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

priporoča lepe zračne sobe.

KROJAŠKI ATELJE

Fran Iglič

Ljubljana

Stomškova ulica št. 1

FOTO APARATE

in potrebščine stalno v zalogi.

Drogerija A. Kanc, sinova Ljubljana, Židovska ulica 1 in drogerija Wolfram, nasled. M. Kanc, Maribor, Gosposka 33

Kdor oglašuje ta napreduje!

Vesele božične praznike ter srečno in veselo novo leto 1929 želita

Malči

in Jakob Zalaznik

kavarna, slaščičarna in pekarna
LJUBLJANA

L. MIKUŠ

LJUBLJANA

MESTNI TRG št. 15

DEŽNIKI

Na malo. Na veliko.

Ustanovljeno leta 1839.

Telefon šte. 2.282.

Specialna mehanična delavnica

Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova 6 * Telefon 2980

za popravilo vseh pisalnih, računskih, razmnoževalnih, kopirnih strojev ter blaganj po konkurenčni ceni

Naročajte vsa tiskarska dela za društva, šole, urade itd. itd. v Učiteljski tiskarni v Ljubljani!